

DESCRIPCIÓ DE PERSONES

La descripció física d'uns personatges ens ajuda a situar-nos mentalment en una novel·la, en un text biogràfic... A vegades, per identificar persones de qui estem parlant, també recorrem a la descripció oral.

Les frases d'un text descriptiu solen ser d'estructura senzilla: gairebé sempre fem servir el verbs *ser*, *semblar*, *tenir*, *portar*, acompanyats d'adjectius o substantius. Fins i tot podem arribar a prescindir del verb.

Llegeix el fragment que tens a continuació fixant-te en les dues descripcions que inclou i els verbs que fa servir.

1

Em col·locaren en posició asseguda, el coixí darrere l'esquena. El doctor Dinne, ja vestit d'americana, em vingué a veure. Semblava satisfet. Em mirava d'una manera curiosa, atent a tots els meus moviments. La meva cara nua em semblava freda com el gel.

—Em voldria veure —li vaig demanar.

Féu un senyal a la infermera. Era un home baixet i corpulent, sense gaires cabells. La infermera tornà cap al llit amb el mirall en el qual, dues setmanes enre-re, m'havia vist sota les **benes**.

La meva cara. Els meus ulls que contemplaven els meus ulls. Un nas curt i recte. Una pell tibada sota uns pòmuls acusats. Uns llavis plens que s'entreobrien amb un petit somrís inquiet, una mica emocionat. Un color de la pell que no era pas lívid, com esperava, sinó rosat, acabat de netejar. Un rostre en conjunt ben agradable, amb una expressió poc natural perquè encara no m'atrevia a moure els músculs sota la pell; un rostre que em semblà netament asiaticat a causa dels pòmuls, dels ulls allargats cap a les temples.

S. JAPRISOT, *Parany per a una noia*

■ Podries fer una descripció ben esquemàtica dels dos personatges, segons el que en diu el text?

Doctor:

Era un home _____, _____ i _____.

Noia:

Té un nas _____ i _____. Una pell _____, de color _____. Uns pòmuls _____. Uns ulls allargats cap a les temples.

 Intenta trobar les paraules del text que tenen el mateix sentit que aquestes:

despullada _____

somriure _____

cepat _____

pàl·lid _____

glaç _____

ametllats _____

rostre _____

molsuts _____

En aquest text l'autor fa un retrat ràpid d'un xicot, Mai Dong.

2

Un diumenge d'estiu, a la tarda, Manna estava sola al safareig dels dormitoris rentant roba, quan hi va entrar un tinent amb el cap descobert. Era de complexió prima, d'estatura mitjana i força pigat de cara. Portava el gafet del coll descordat i els botons de dalt de tot de la jaqueta també, cosa que permetia veure una nou del coll prominent. Es va acostar a Manna i, alçant un peu, el va ficar dins la gran pica de terratzo. El raig d'aigua s'obrí com un ventall platejat en picar contra la sandàlia de plàstic. Quan va haver acabat del peu esquerre, va fer el mateix amb el dret. Manna se'l mirava divertida mentre ell repetia l'operació una vegada i una altra. Feia una forta bravada d'alcohol.

HA JIN, *L'espera*

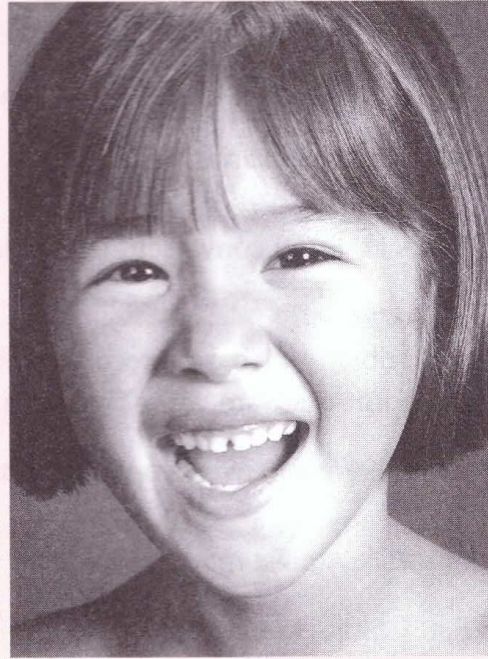
Afegeix tres o quatre línies al text anterior amb la descripció de la noia: creus que és alta, baixa, esvelta, pleneta? Rossa, morena, pèl-roja? Com va vestida?

Naturalment, una descripció pot recollir, a més dels trets físics, els trets psicològics de la persona. Llegeix el fragment següent i fixa't en l'ordre d'exposició de les característiques de la nena.

3

L'Emma era una nena molt ferma, físicament, d'estructura sòlida i proporcionada. Tenia totes les parts del cos cobertes del gruix de carn precís, i una pell clara que a l'estiu es torrava fàcilment. La cara era rodona, acabada en una barbeta pronunciada, divertida. Els ulls no eren gaire grossos, però eren ben definits i expressius; les pestanyes eren fosques i les ninetes de color mel. Tenia un nas més aviat rodó i els cabells bruns.

Tossuda i voluntariosa, no era pràctic enfrontar-s'hi obertament. Calia ser més viu que ella. La seva rialla era juganera i encomanadissa, tota ella desprenia força i espontaneïtat.

5 Podries dir quin ordre d'exposició segueix el text: aspectes psicològics, aspectes físics...? Intenta fer-ne un breu esquema.

ÉS				
alt – alta	baix – baixa	menut – menuda	cepat – cepada	esquifit – esquifida

TÉ					
els cabells	llisos arissats ondulats	lluents opacs	gruixuts prim	negres blancs castanys	rossos pèl-rojos de color de...
la cara	ampla estreta	rodona quadrada	allargada prima	plena xuclada	de pòmuls marcats
els ulls	petits grossos	rodons ametllats	negres verds	vius tristos	dolços enfonsats
el nas	recte tort	prim gruixut	arremangat punxegut	xato camús	
la boca	grossa petita	de llavis prim molsuts			

LÈXIC

Comparacions: maneres de ser

És molt habitual fer servir expressions col·loquials i comparacions per caracteritzar persones. N'hi ha algunes que pertanyen al lèxic popular, d'altres són de creació recent.

 Intenta relacionar els dos termes de les comparacions següents:

1 alt	a com un fideu
2 gras	b com un roure
3 baix	c com un sant Pau
4 vermell	d com un toixó
5 arrugat	e com un tap de bassa
6 prim	f com un escamarlà
7 fort	g com una pansa

 També tenim comparacions per a característiques del temperament.

1 tossut	a com una cua de conill
2 eixerit	b com una mostela
3 pesat	c com un pèsol
4 viu	d com una mula
5 llest	e com una centella
6 curt	f com el plom

 Per matisar una característica podem fer servir diverses expressions o locucions: *més alt, no gaire llest, tirant a rossa...*

Completa els buits de les expressions següents amb l'opció més adequada:

no gaire – ni gota – com ell sol – un pèl – tota – força – més aviat – molt

1 una mica més alt	_____	més alt
2 poc espavilat	_____	espavilat
3 tirant a gras	_____	gras
4 bastant simpàtica	_____	simpàtica
5 avorridíssim	_____	avorrit
6 molt trempat	trempat _____	
7 tranquil·la completament	_____	tranquil·la
8 gens pacient	_____	pacient

 Situació: Aquest matí a la feina ha vingut una d'aquestes persones:

Pau Gasol – Maria del Mar Bonet – Quim Monzó – Montserrat Carulla

Trieu el personatge que vulgueu. Feu-ne la descripció al vostre company o companya, fins que sàpiga de qui es tracta.

Podeu provar de fer servir alguna comparació com les que us oferim en els exercicis de lèxic de la pàgina següent.

